

Infonet media d.d.

Stegne 11b, 1000 Ljubljana

AKOS in Svet za radiodifuzijo

Stegne 7, 1000 Ljubljana,

Datum: 30.06.2014

Zadeva: pripombe na dokument z naslovom »Analiza radijske ponudbe v RS in možnosti za njen razvoj«

Spoštovani!

Podajam pripombe na dokument z imenom »Analiza radijske ponudbe v RS in možnosti za njen razvoj« (v nadaljevanju »Analiza«).

1.0 Zavajajoči podatki o lokaliziranem oglaševanju v Analizi

Na strani 5 je v Analizi navedeno, da je razlog za krizo programov posebnega pomena (PP) lokalizirano oglaševanje nacionalnih medijev. Podatek ne drži in je povsem neresničen. V primeru Radia 1 so se v mrežo povezali lokalni komercialni izdajatelji, ki so pred tem že imeli svoj lokalni oglaševalski kolač. Z povezavo v mrežo so prihodki vseh postaj, ki so se povezali v mrežo padli. Torej je bilo na voljo več lokalnih sredstev za programe PP. To pomeni, da se je kriza programov posebnega pomena začela z nastankom komercialnih postaj ne pa njihovim umikom oziroma povezavo v mreže.

Zato predlagamo, da take nepreverjene trditve, ki ne temeljijo na ustreznih ekonomskih študijah umaknejo iz Analize.

2.0 Regulacija programskih zavez – Slovenija je premajhen trg, da bi bila smiselna regulacija kot jo imamo

Študija OFCOM, ki je analizirala angleški lokalni radijski trg je pokazala, da je pokritost 700.000 prebivalcev meja rentabilnost za komercialno postajo. Večina postaj v Sloveniji je pod tem pragom in zato je razmišljanje o dodatni regulaciji nesmiselno. Prav pretirana regulacija in programski nadzori AKOS in razpisi z neživljenjskimi programskimi pogoji so razlog za programske sheme, ki so nezanimive za poslušalce. Tako je AKOS recimo po letu 2004 izvedel raziskavo in ugotovil, da Ljubljana potrebuje Evropske vsebine. Nastal je Radio Evropa 05, ki ima manj kot 1.000 (tisoč) poslušalcev in je pravi ekonomski čudež, da sploh preživi. S tem, ko se vsebine zapisujejo v dovoljenja se medijem onemogoča, da se prilagajajo trgu. Če se medij ne more prilagajati trgu, medij v dobi interneta in hitrih sprememb ne mora preživeti. Poleg tega pa v Sloveniji ni ne znanja ne kadrov, da bi znali spremljati radijske formate. AKOS po 20 letih še nima klasifikacije radijskih formatov (CHR, AC, HOT-AC, TALK RADIO, itd). Predlagamo, da gre regulacija v smeri deregulacije in formatiranja programov, tako kot v vseh medijsko razvitih državah.

3.0 Zavajajoče trditve o dopolnitvah, ki omogočajo povezovanje

Zakon o medijih omogoča povezovanje že od svojega nastanka leta 2001. Zato ne drži trditev, da je povezovanje v mreže omogočila dopolnitev zakona po letu 2004. Takrat (2001) so bile določene mreže. Dopolnitve, ki so se zgodile pozneje so nastale na pobudo izdajateljev, ker je nekdanji direktor AKOS oviral povezovanje, kar je Radio 1 okusil na lastni koži. Kljub dani vlogi leta 2007 je AKOS namesto, da bi izdal dovoljenje sprožil prekrškovne postopke in zavlačeval z

izdajo dovoljenj, dokler zaradi kršenja upravnega postopka ni posredovalo Ministrstvo za javno upravo.

Dokumente o tem namernem zavlačevanju še vedno hranimo. To je bil, tudi razlog za pobudo za spremembo zakona, da se prepreči tako »nagajanje« zlonamernih posameznikov, čeprav je bil zakon jasen.

AKOS na strani 7 sam ugotavlja, da je povezovanje mogoče tudi brez vpisa mreže v razvid. Zato je to dodaten dokaz, da je povezovanje mogoče tudi brez zakona. Noben zakon namreč ne more preprečiti sodelovanja med pravnimi osebami, dokler se ne krši protimonopolna zakonodaja. Zato je vsaka pretirana regulacija povezovanja nesmiselna.

4.0 Pohvala za ugotovitev »praga preživetja« 5% ali 10%

Da ne bomo samo kritični. Pohvalna je analiza AKOS na strani 24, ki ugotavlja, da je več kot polovica programov, ki pokriva manj kot 5% populacije povezana v mreže in ena četrtina med tistimi, ki pokrivajo 10%. AKOS bi tako lahko postavil mejo rentabilnost recimo na 15% pokritosti. V dokumentu zato pogrešamo tako opredelitev. Torej nekoliko bolj jasno stališče, kakšna je minimalna pokritost in s tem povezana verjetnost uspeha na trgu.

Pomembna je torej pokritost in število postaj s sedežem na območju pokritosti. Na obali je na primer samo Capris. Capris pokriva manj kot 2% celotne populacije RS, ampak je edini lokalni medij na tem območju in zato uspešno posluje. Podobno je na območju Ptuja, kjer je Radio Ptuj edini. Enako je Murski val edini na območju MS. Torej je poleg pokritosti potrebno upoštevati koliko »lokalne konkurence« ima določen medij.

5.0 Napaka v metodologiji analize poslušnosti lokalnih in nacionalnih medijev

Na strani 26 se Analiza ugotavlja, da samo lokalne postaje posluša 46% poslušalcev. Ta podatek je zavajajoč. Poslušalstvo se vedno enakomerno porazdeli med vse radijske programe. Ker je po številu programov, ki so na voljo v vsaki regiji več lokalnih je logično, da seštevek prikaže večjo lokalno poslušanost. Podatek bi bil točen, če bi imeli v vsaki regiji enako število lokalnih in enako število nacionalnih programov, pri čemer je treba pri nacionalnih odšteti tematske (tematski: Ars, Ognjišče, Veseljak). Tematski imajo zaradi svoje ozke programske sheme nizko poslušanost in so generalno namenjeni manjšemu deležu poslušalcev. Predvsem pa je pomemben podatek, da je Radio 1 kljub številnim lokalnim programom, najbolj poslušan program tako na Gorenjskem, kot na Primorskem kot tudi v Osrednji Sloveniji. To pomeni, da dober nacionalni radio/mreža pritegne več poslušalcev, kot lokalni.

6.0 Valicon, ki je izvajal raziskave, ima najmanj izkušenj z raziskavami radijskih programov

AKOS je v dokumentu uporabil raziskave družbe Valicon, ki se med vsemi agencijami še najmanj ukvarja z raziskavo radijske poslušnosti. Ninamedia in Mediana anketirata vsako leto več 10.000 ljudi, Valicon pa tega ne počne. Predlagamo, da se v bodoče izbere agencija, ki ima več izkušenj s spremljanjem radijskih programov.

7.0 Pomanjkanje izkušenj Valicon-a se kaže v zgrešenem prikazu pomembnosti radijskih vsebin

Vse radijske postaje, ki smo najele tuja podjetja, ki se ukvarjajo z raziskavami in imajo med referencami največje evropske medijske hiše, lahko potrdimo, da je lestvica pomembnosti vsebin na strani 33 popolnoma zgrešena. Katerikoli radijski medij, bi vsebine oblikoval po tej lestvici bi propadel v roku nekaj mesecev.

Predlagamo, da se ta del naredi na novo po posvetu z radijskimi postajami, ki imajo izkušnje z raziskavami izvedenimi po mednarodnih standardih. (Po naših podatkih so to: Radio City, Radio Center, Radio1 in Radio Ekspres).

Vse raziskave narejene po mednarodnih standardih so namreč pokazale, da informativne vsebine na radiu niso več pomembne. Da, bile so pomembne, ampak v času, ko še ni bilo interneta.

8.0 Regulacija povezovanja bi pomenila državni poseg v model, ki deluje

Ta trenutek dosegajo radijske mreže rast poslušanost. To pomeni, da so vsebine, ki se oddajajo preko mrež zanimive državljanom. Ker izdajatelji komercialnih mrež živijo od oglasov, je njihov cilj, pripravljati vsebine, ki bi dosegle čim več poslušalcev. Poslušalci pa si želijo programov, ki jih je mogoče poslušati. Radijske mreže zaposlujejo in poslujejo pozitivno. Torej so uspešen poslovni model. Nikakor pa ni sprejemljivo, da (se opravičujem, če bom neposreden) po slovenski logiki, to kar je uspešno takoj omejimo. Ko berem pozive po potrebi regulacije mrež, bi to lahko ubesedil takole: » Aha, mreže so preveč poslušane, preveč so uspešne, dajmo jim vrniti neke dodatne pogoje, da jim otežimo življenje.« Ustvarja se vtis, da želi država čim več medijev, ki imajo težave in potrebujejo pomoč. Taki mediji so šibki in odvisni. Če so odvisni ne bodo kritični do oblasti. Ko je nek poslovni model uspešen, ga je treba spodbujati ne pa zatirati z regulacijo. Še najmanj pa je to smiselno početi v dobi interneta. Če bomo klasične medije (radio, časopis, tv) preveč regulirali, bodo izgubili bitko proti internetu, ki te ovire nima.

9.0 Zavajajoče navajanje neracionalne rabe frekvenc

Vsakič poslušamo znova in znova, kako pri mrežah prihaja do neracionalne rabe frekvenc. Val 202 pokriva Ljubljano z oddajnikom na Krvavcu, oddajnikom na Krimu, oddajnikom na Kumu in oddajnikom na Ljubljanskem gradu. Skupaj ima Val 202 več dvojnega prekrivanja kot vse mreže skupaj. Oddajnik na Krvavcu ima preko 100 kw ERP. Potem pa pride tu Radio 1, ki ima komaj nekaj 100 w na Krimu in 1.000 W na Krvavcu, pa je to že neracionalna raba. Naj bodo merila enaka za vse. In prvi, ki ima preveč frekvenc in večkratna prekrivanja je RTV. V primeru mrež imamo mogoče tri majhne primere. Zato je popolnoma nesprejemljivo, da se take zavajajoče trditve zapišejo v dokument.

Naj AKOS najprej naredi analizo, kdo ima največ takih frekvenc, ki se prekrivajo in potem naj se izrekajo sodbe.

Čas je, da se medijske strategije nehajo pisati na osnovi govoric, ki jih širijo nezadovoljni posamezniki ampak na osnovi točnih podatkov.

10.0 Mreže niso uzakonjena zloraba instituta javnega razpisa

Mreže so nastale, ker so se med seboj povezali mediji, ki jim sistem podeljevanja frekvenc ni omogočil razvoja. Na žalost pa se je APEK v preteklosti izkazal kot izredno slab poznavalec medijskega prostora, saj vsebine in zmagovalci razpisov večinoma niso uspeli na trgu. Večina programov, ki je frekvence dobila na javnih razpisih je propadla.... To pa pomeni, da je tisti, ki je frekvence podelil, slabo ocenil programsko shemo in finančne zmožnosti zmagovalca, ki je frekvenco dobil. To ni sicer nič novega. To je podobno kot v gospodarstvu, kjer se je država izkazala za najslabšega upravitelja podjetij. Če bi šle frekvence na dražbo, bi jih vsaj dobil finančno močen kandidat, ki bi pozneje tudi vlagal. Po trenutnem sistemu pa frekvence lahko dobi vsak. Infonet media je za nakupe in plačila dolgov propadlih radijev vložila več kot 3 MIO EUR.

Če moram po eni strani pohvaliti analizo AKOS, ki je prva resna analiza odkar je Slovenija samostojna. Pa moram nujno opozoriti, da vsebuje nekatere napačne trditve, ki so zavajajoče in so posledica nepreverjenih govoric. Zato bi bilo smiselno na dolgi rok v take analize vključiti samo tiste podatke ali trditve, ki so preverljive ali pridobljene s pomočjo ustreznih študij.

S spoštovanjem,

Leo Oblak